

**ગુજરાત હિંદી – હિન્ડુસ્તાની પ્રચાર સમિતિ
ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અહમદાબાદ – 380009**

પરિપત્ર

(શિક્ષા એવં યુવક સેવા મંત્રાલય, ભારત સરકાર કે પત્ર સં. એફ ૭-૫૦/૬૯ એચ ૧૮, ફરવરી, ૧૯૭૦ દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત પરીક્ષાએં)

: હિંદી, ગાંધીવિચાર એવં ગુજરાતી પરીક્ષાઓ કે લિએ જરૂરી સૂચના :

1. સખી પરીક્ષાર્થી અપના આવેદનપત્ર તથા ફી ઓનલાઈન ભરે।
2. ઓનલાઈન આવેદનપત્ર ભરને કે લિએ ગુજરાત વિદ્યાપીઠ કી વેબ સાઇટ દેખિયે - <https://gujaratvidyapith.org/>
3. હિંદી તીસરી કી પરીક્ષા કે આવેદનપત્ર કે સાથ હિંદી દૂસરી અથવા એસ.એસ.સી ઉર્તીણ કી માર્કશીટ (અંકપત્રક) કી ઝેરોક્ષ કોપી અવશ્ય શામિલ કરેં।
4. હિંદી વિનીત પરીક્ષા કે આવેદનપત્ર કે સાથ હિંદી તીસરી અથવા એચ.એસ.સી/પી.ટી.સી/ સ્નાતક ઉર્તીણ કી માર્કશીટ (અંકપત્રક) કી ઝેરોક્ષ કોપી અવશ્ય શામિલ કરેં।
5. હિંદી સેવક પરીક્ષા કે આવેદનપત્ર સાથ હિંદી વિનીત એવં એચ.સ.સી/પી.ટી.સી/સ્નાતક ઉર્તીણ કી માર્કશીટ (અંકપત્રક) કી ઝેરોક્ષ કોપી અવશ્ય શામિલ કરેં।
6. ગુજરાતી વિન્યા કી પરીક્ષા કે આવેદનપત્ર કે સાથ એસ.એસ.સી પરીક્ષા કી ઉર્તીણ માર્કશીટ (અંકપત્રક) કી ઝેરોક્ષ કોપી અવશ્ય શામિલ કરેં।
7. હિંદી વિનીત, હિંદી સેવક એવં ગુજરાતી વિન્યા પરીક્ષા કે આવેદનપત્ર કે સાથ અપના નવીનતમ પાસપોર્ટ સાઇઝ કા ફોટો અપલોડ કરેં।
8. હિંદી તીસરી, હિંદી વિનીત, ગાંધી વિચાર મીમાંસા એવં ગુજરાતી વિન્યા કી પરીક્ષા કેન્દ્ર ગુજરાત વિદ્યાપીઠ અહમદાબાદ હી રહેગા।
9. પત્રવ્યાહાર કે લિએ અપના કુરિયર કા પુરા નામ પત્તા એવમ આપકા ઈ-મેઇલ અવશ્ય દે।
10. ઓનલાઈન આવેદનપત્ર ભરે બિના સીધે કિસી પરીક્ષાર્થી કી પરીક્ષા માન્ય નહીં હોણી।

પરીક્ષા શુલ્ક :

- હિંદી બાળપોથી રૂ. ૧૦૦/-, હિંદી પહલી રૂ. ૨૦૦/-, હિંદી દૂસરી રૂ. ૩૦૦/-, હિંદી તીસરી રૂ. ૫૦૦/-, હિંદી વિનીત રૂ. ૧૦૦૦/- એવં હિંદી સેવક રૂ. ૧૦૦૦/-
- ગાંધીજીવન ઝાંખી ઝી રૂ. ૧૦૦/-, ગાંધીજીવન સ્મૃતિ ઝી રૂ. ૧૦૦/-, ગાંધી વિચાર પ્રવેશ ઝી રૂ. ૨૦૦/-, ગાંધી વિચાર પરિયથ ઝી રૂ. ૨૦૦/-, ગાંધી વિચાર ચિંતન ઝી રૂ. ૨૫૦/-, ગાંધી વિચાર મનજન ઝી રૂ. ૪૦૦/-, અને ગાંધી વિચાર મીમાંસા ઝી રૂ. ૧૦૦૦/-
- ગુજરાતી બાળપોથી ઝી રૂ. ૧૦૦/-, ગુજરાતી પ્રાથમિક ઝી રૂ. ૨૦૦/-, ગુજરાતી સુભોધ ઝી રૂ. ૩૦૦/-, ગુજરાતી પ્રભોધ ઝી રૂ. ૫ ઝી રૂ. ૫૦૦/-, અને ગુજરાતી વિન્યા ઝી રૂ. ૭૫૦/-

12. આવેદનપત્ર ભરને કી અંતિમ તિથિ **04.12.2025**

: હિંદી પરીક્ષા, દિનાંક :

ક્રમ	પરીક્ષા	પ્રવેશ યોગ્યતા	પરીક્ષા દિનાંક	વાર	સમય
1	બાળપોથી	કક્ષા 5-6	27.12.2025	શનિવાર	11.00 સે 1.00
2	પહલી	કક્ષા 7	27.12.2025	શનિવાર	11.00 સે 1.00
3	દૂસરી	કક્ષા 8-9-10	27.12.2025	શનિવાર	11.00 સે 2.00
4	તીસરી	હિંદી દૂસરી/એસ.એસ.સી પાસ			
	મૌખિક		27.12.2025	શનિવાર	10.00 સે 11.00
	પ્રશ્નપત્ર-1		27.12.2025	શનિવાર	3.00 સે 6.00
	પ્રશ્નપત્ર-2		28.12.2025	રવિવાર	11.00 સે 2.00
	પ્રશ્નપત્ર-3		28.12.2025	રવિવાર	3.00 સે 6.00
5	વિનીત	હિંદી તીસરી /એચ.એચ.સી/ પી.ટી.સી/ સ્નાતક/ફોટો			
	મૌખિક		27.12.2025	શનિવાર	9.00 સે 10.00
	પ્રશ્નપત્ર-1		27.12.2025	શનિવાર	11.00 સે 2.00
	પ્રશ્નપત્ર-2		27.12.2025	શનિવાર	3.00 સે 6.00
	પ્રશ્નપત્ર-3		28.12.2025	રવિવાર	11.00 સે 2.00
	પ્રશ્નપત્ર-4		28.12.2025	રવિવાર	3.00 સે 6.00
6	સેવક	હિંદી વિનીત /એચ.એચ.સી/ પી.ટી.સી/ સ્નાતક/ફોટો			
	મૌખિક		27.12.2025	શનિવાર	9.00 સે 10.00
	પ્રશ્નપત્ર-1		27.12.2025	શનિવાર	11.00 સે 2.00
	પ્રશ્નપત્ર-2		27.12.2025	શનિવાર	3.00 સે 6.00
	પ્રશ્નપત્ર-3		28.12.2025	રવિવાર	11.00 સે 2.00
	પ્રશ્નપત્ર-4		28.12.2025	રવિવાર	3.00 સે 6.00
	પ્રશ્નપત્ર-5		29.12.2025	સોમવાર	11.00 સે 2.00
	પ્રશ્નપત્ર-6		29.12.2025	સોમવાર	3.00 સે 6.00

: हिंदी परीक्षाओं की पाठ्यपुस्तकें :

1. हिंदी बालपोथी :

विद्यापीठ हिंदी बाल पाठावली भाग-१
कविता मुख्यपाठ : (१) प्यारे बापू (२) गुडिया रानी
इसके अलावा एक से पचास तक का गिनती देवनागरी लिपि में शब्दों में और हिंदी अक्षरों में लिखना आना चाहिए।

2. हिंदी पहली :

- विद्यापीठ हिंदी बाल पाठावली भाग-१
 - विद्यापीठ हिंदी बाल कहानियाँ
 - विद्यापीठ हिंदी व्याकरण भाग-१
- कविता मुख्यपाठ : १. भारत प्यारा देश हमारा, २. चूहे की दिल्ली यात्रा, ३. तितली

3. हिंदी दूसरी :

- विद्यापीठ हिंदी पाठावली भाग-१
 - विद्यापीठ हिंदी कहानी संग्रह भाग-१
 - बाल अकांक्षी
 - विद्यापीठ हिंदी व्याकरण भाग-१
- कविता मुख्यपाठ : १. तब याद तुम्हारी आती है, २. प्रभुजी तुम चंदन हम पानी, ३. हार नहीं होती

4. हिंदी तीसरी :

- प्र.प.1 १. हिंदी पाठावली चौथी किताब-गद्य विभाग,
२. संक्षिप्त आत्मकाथा (गांधीजी)
- प्र.प.2 १. हिंदी पाठावली चौथी किताब-पद्य विभाग
२. हिंदी एकांकी संग्रह भाग-१
- प्र.प.3 १. हिंदी व्याकरण प्रवेश
२. हिंदी रचना और निबंध भाग-१
३. भूलसुधार

मौखिक : गद्य पद्य मुख्यपाठ पाठ्यपुस्तकों में से पचास काव्यपंक्तियाँ तथा गद्य की दस पंक्तियाँ मुख्यपाठ करनी हैं।

5. हिंदी चिनीत :

- प्र.प.1 १. हिंदी गद्य-पद्य संग्रह- पाँचवीं किताब-गद्य
२. गंगामैया (उपन्यास) – ऐरवप्रसाद गुप्त
३. हिंदी कहानी संग्रह भाग-४
- प्र.प.2 १. हिंदी गद्य-पद्य संग्रह- पाँचवीं किताब-पद्य
२. शबरी – नरेश मेहता
- प्र.प.3 १. हिंदी एकांकी संग्रह भाग-२
२. कुहासा और किरण – विष्णु प्रभाकर
- प्र.प.4 १. विद्यापीठ हिंदी व्याकरण भाग-२
२. हिंदी रचना और निबंध भाग-२
३. भूलसुधार

मौखिक : गद्य पद्य मुख्यपाठ पाठ्यपुस्तकों में से पचास काव्य पंक्तियाँ तथा गद्य की दस पंक्तियाँ मुख्यपाठ करनी हैं।

6. हिंदी सेवक :

- प्र.पत्र.1 १. आधुनिक हिंदी गद्य
1. गद्यसंग्रह – नवजीवन प्रकाशन मंदिर, अहमदाबाद
 2. निबंध संग्रह - नवजीवन प्रकाशन मंदिर, अहमदाबाद
 3. चित्रलेखा – भगवतीचरण वर्णा – भारती भंडार लीडर प्रेस, इलहाबाद (उ.प्र.)
 4. आषाढ़ का एक दिन – मोहन राकेश- राजपाल एण्ड सन्स, काश्मीरी गेट, दिल्ली

- प्र.पत्र.2 १. हिंदी पद्य
1. प्राचीन हिंदी कविता – नवजीवन प्रकाशन मंदिर, अहमदाबाद
 2. आधुनिक हिंदी कविता - नवजीवन प्रकाशन मंदिर, अहमदाबाद
 3. यशोधरा – मैछिलीशरण गुप्त – साहित्य सदन, चिरगाँव, झाँसी (म.प्र.)
 4. चुपकी दाद – अल्ताफहुसेन हाली – संपादक गिरिराज किशोर - नवजीवन प्रकाशन मंदिर, अहमदाबाद

- प्र.पत्र.3 १. हिंदी भाषा का इतिहास
1. आधुनिक भारतीय आर्यभाषाओं का वर्गीकरण
 2. हिंदी भाषा तथा बोलियाँ
 3. हिंदी भाषा का विकास
 4. देवनागरी लिपि की सामान्य विशेषताएँ
 5. हिंदी, उर्दू, हिन्दुस्तानी – गांधीजी के विचार
 6. हिंदी पर फारसी-उर्दू का प्रभाव

2. साहित्य समीक्षा

1. काव्य की परिभाषा, तत्त्व और प्रमुख भेद
2. साहित्य की मूल प्रेरणाएँ और प्रयोजन
3. रस विभाव और भाव, रसों का सामान्य परिचय
4. शब्दशिक्ति, विवेचन का सामान्य परिचय
5. साहित्य की अन्य विद्याओं का परिचय – उपन्यास, कहानी, नाटक, एकांकी, निबंध, रेखाचित्र
6. आलोचना का अर्थ, प्रकार और उद्देश

प्र.पत्र.4 हिंदी साहित्य का इतिहास

1. हिंदी साहित्य के भक्तिकाल और उर्दू साहित्य के अर्वाचीन काल की मुख्य प्रवृत्तियों, मुख्य साहित्यकारों और कृतियों का सामान्य परिचय

प्र.पत्र.5 व्याकरण, भाषातंर, रचना (निबंध, पत्र, सार) और विशेष वाचन

1. संक्षिप्त हिंदी व्याकरण – कामतप्रसादगुरु
2. हिंदी रूपरचना भा. १ और २ जयेन्द्र त्रिवेदी
3. जड़मूल से क्रांति – किशोरलाल मशरूवाला - नवजीवन प्रकाशन मंदिर, अहमदाबाद

प्र.पत्र.6 (प्रादेशिक भाषा – गुजराती, मराठी, बंगाली, उर्दू में से कोई भी एक)

1. बृहद् गुजराती काव्य परिचय भाग-१ - नवजीवन प्रकाशन मंदिर, अहमदाबाद
 ३. नरसिंह, ८. मीरां, १३. अखो, १४. प्रेमानंद, १८. राजे, २०. शामल, २८. निष्कुलानंद, ३२. दयाराम, ३७. क.द.डा, ४२. नर्मद, ४४. नरसिंहराव, ४५. कलापी, ४६. कान्त, ४९. न्नानालाल, ५४. ब.क.ठा, ६१. स्वेहरशि, ६८. मेघाणी, ७१. सुन्दरम्, ७२. उमाशंकर, ७५. हरिशचन्द्र भट्ट, ७९. प्रहलाद पारेख, ८१. राजेन्द्र शाह, ९०. मकरांद दवे, ९२. निरंजन भगत, ९५. बालमुकुन्द दवे, ९६. जयंत पाठक, ९७. इशनस्, १०१. सुरेश जोशी, १०२. प्रियकान्त, १०४. हसमुख पाठक, १०५. नलिन रावल, १०६. हरीन्द्र दवे, १०९. सुरेश दलाल, ११२. लाभशंकर, ११३. रावजी, ११९. चन्द्रकान्त शेठ १२०. आदिल, १२२. राजेन्द्र शुक्ल
2. बृहद् गुजराती गद्य परिचय भाग-१ - नवजीवन प्रकाशन मंदिर, अहमदाबाद
 ३. नर्मद, ८. गो.मा, १२. मुन्ही, १४. गंधीजी, १५. कालेलकर, २१. ड्रिफ, २४. डॉलरराय मांकड, २५. सुन्दरम्, २६. उमाशंकर, २७. ज्योतीन्द्र, २८. विष्णुप्रसाद, ३०. पन्नालाल, ३१. दर्शक, ३८. सुरेश जोशी, ४१. जयंत खत्री, ४३. फाधर वालेस, ५१. मधुराय, ५४. शांतिभाई आचार्य
3. गुजराती साहित्य की विकाससेरेखा से आधुनिक काल

मौखिक : भाषण के विषय परीक्षा के समय दिये जाएँगे। उस पर कम से कम पाँच मिनट तक बोलना होगा। कविता मुख्याठ और गद्य खण्ड मुख्यपाठ के लिए पाठ्यपुस्तकों से अपनी पसंद की क्रमशः ५० और २५ पंक्तियां कण्ठस्थ करनी होंगी।

: गांधीविचार प्रयार परीक्षा समय-पत्रक:

क्रम	परीक्षा	प्रवेश योग्यता	परीक्षा तारीख	वार	समय
१	गांधीजीवन जांभी	घोरण- ५ अने ६	28.12.2025	रविवार	११.०० थी १२.००
२	गांधीजीवन स्मृति	घोरण- ७	28.12.2025	रविवार	११.०० थी १२.००
३	गांधीविचार प्रवेश	घोरण- ८	28.12.2025	रविवार	११.०० थी १२.००
४	गांधीविचार परिचय	घोरण- ६	28.12.2025	रविवार	११.०० थी १.००
५	गांधीविचार चिंतन	घोरण- ११	28.12.2025	रविवार	११.०० थी १.००
६	गांधीविचार मनन	स्नातक/पी.टी.सी	28.12.2025	रविवार	११.०० थी २.००
७	गांधीविचार मीमांसा	अनुसन्नातक	28.12.2025	रविवार	११.०० थी २.००

: गांधी विचार परीक्षाओंना पाठ्यपुस्तकों:

१. गांधीजीवन जांभी :

गांधीजी – जुगतराम देवे

२. गांधीजीवन स्मृति :

संक्षिप्त बापुनी जांभी – काकासाहेब आलेलकर

३. गांधीविचार प्रवेश :

मारी जीवनकथा – मो.क.गांधी

४. गांधीविचार परिचय :

गांधी-गंगा – महेन्द्र मेघाणी

५. गांधीविचार चिंतन :

संक्षिप्त आत्मकथा – मो.क.गांधी

६. गांधीविचार मनन :

१. अहिंसानो पहेलो प्रयोग – मो.क.गांधी

२. गांधीजीना समकालीनो – दशरथलाल शाह

७. गांधीविचार मीमांसा :

१. हिंद स्वराज – गांधीजी

२. हिंद स्वराज एक अद्ययन – कांति शाह

: ગુજરાતી પરીક્ષા સમય-પત્રક :

ક્રમ	પરીક્ષા	પ્રવેશ યોગ્યતા	પરીક્ષા તારીખ	વાર	સમય
૧	ગુજરાતી બાળપોથી	ધોરણ- ૫	28.12.2025	રવિવાર	૧૧.૦૦ થી ૨.૦૦
૨	ગુજરાતી પ્રાથમિક	ધોરણ- ૬	28.12.2025	રવિવાર	૧૧.૦૦ થી ૨.૦૦
૩	ગુજરાતી સુભોધ	ધોરણ- ૭	28.12.2025	રવિવાર	૧૧.૦૦ થી ૨.૦૦
૪	ગુજરાતી પ્રબોધ	ધોરણ- ૮ અને ૯			
	મૌખિક		28.12.2025	રવિવાર	૬.૦૦ થી ૧૦.૦૦
	પ્રશ્નપત્ર-૧		28.12.2025	રવિવાર	૧૧.૦૦ થી ૨.૦૦
	પ્રશ્નપત્ર-૨		28.12.2025	રવિવાર	૩.૦૦ થી ૫.૦૦
૫	ગુજરાતી વિનય	ધોરણ-૧૦/અન્ય			
	મૌખિક		28.12.2025	રવિવાર	૬.૦૦ થી ૧૦.૦૦
	પ્રશ્નપત્ર-૧		28.12.2025	રવિવાર	૧૧.૦૦ થી ૨.૦૦
	પ્રશ્નપત્ર-૨		28.12.2025	રવિવાર	૩.૦૦ થી ૫.૦૦

: ગુજરાતી પરીક્ષાઓના પાઠ્યપુસ્તકો:

૧. ગુજરાતી બાળપોથી :

વિદ્યાપીઠ વાચનમાળા ચાલનગાડી - પુસ્તક ભંડાર, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ

૨. ગુજરાતી પ્રાથમિક :

૧. કલરવ - (ગુજરાતી પર્યાવરણ-ધોરણ-૧)
૨. કલ્પોલ - (ગુજરાતી પર્યાવરણ-ધોરણ-૨)

૩. ગુજરાતી સુભોધ :

૧. કલશોર - (ગુજરાતી-પ્રથમ ભાષા-ધોરણ-૩)
૨. કૃહૂ - (ગુજરાતી-પ્રથમ ભાષા-ધોરણ-૪)
૩. ગાંધીબાપુ - પુસ્તક ભંડાર, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ

૪. ગુજરાતી પ્રબોધ :

૧. વિદ્યાપીઠ વાચનમાળા - છાંદી ચોપડી
૨. વિદ્યાપીઠ વાચનમાળા - સાતમી ચોપડી
૩. કેકારવ - (ગુજરાતી-પ્રથમ ભાષા-ધોરણ-૫)

૫. ગુજરાતી વિનય :

૧. વિનય વાચનમાળા - (પુસ્તક પહેલું) પુસ્તક ભંડાર, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ
૨. વિનય વાચનમાળા - (પુસ્તક બીજું) પુસ્તક ભંડાર, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ
૩. સરસ્વતીચંદ્ર - (ટ્રેકી સરળ વાર્તારૂપે) પુસ્તક ભંડાર, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ

સંપર્ક કાર્યાલય : 079 40016374, 079 40016200

Email: hindibhavan@gujaratvidyapith.org

ડૉ. ગેલજી ભાટ્યા
નિયામક
ગુ. હિં. હિ. પ્ર. સમિતિ